

سر مقاله
نشانه‌های تغییر ریل سیاست‌گذاری در کشور
مهدی پناهی
<p>دولت ریسی در حالی سکان مدیریت کشور را بر عهده گرفت که دهه سختی بر ایرانیان گذشته بود و آمارهای کلان اقتصادی در دهه ۹۰ ضعیف‌ترین عملکردهای اقتصادی ایران را نشان می‌دهد. برای همین «اقتصاد» اولویت اصلی دولت سیزدهم شده است و به‌طور طبیعی اگر بخوایم دستاوردهای آن را بررسی کنیم، کفه اقتصاد بر سایر حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، ورزشی و ... سنگینی دارد. البته این سنگینی به معنای نادیده انگاری سایر دستاوردهای دولت سیزدهم نیست. برای فهم این مسئله می‌توان به نقل قول وزیر ارشاد مراجعه کرد که گفته بود رئیس‌جمهور آن‌قدر در جلسات اقتصادی شرکت می‌کند که ما برای هماهنگی جلسه با ایشان باید تلاش زیادی کنیم. در ویژه‌نامه ای که در آن به عملکرد یک‌ساله دولت سیزدهم پرداخته‌شده است، کفه اقتصاد بر سایر مسائل سنگینی دارد؛ اما نمی‌توان انکار کرد که بهبود وضعیت اقتصاد کلان بر سایر حوزه‌ها هم اثر دارد. رئیسی چه در مراسم تنفیذ و چه در مراسم تحلیف، دو مأموریت دولت خود را مدیریت کرونا و بهبود معیشت اقتصادی قرار داده بود. مدیریت بیماری منحوس کرونا و رونق اقتصادی و باز شدن فعالیت مردم به‌خودی‌خود موجب رونق سایر حوزه‌ها می‌شود، به‌طور نمونه با باز گشایی مراکز فرهنگی مثل سینما و تئاتر وضعیت حوزه فرهنگ هم بهتر از گذشته شده است. اگر از این دو دستاورد عینی و غیر قابل کتمان بگذریم عملکرد دولت سیزدهم نشانه‌هایی از تغییر ریل سیاست‌گذاری در کشور را نشان می‌دهد. مهم‌ترین تغییر را باید در شیوه تعامل دولت با مردم دانست. در تعبیر دینی، حسن فعلی بدون حسن فاعلی فاقد ارزش است. همان تعبیر الاعمال بالاثبات. مشی مردمی و متواضعانه رئیسی نشان‌دهنده راستگویی اوست که به‌هیچ‌وجه نه قابل کتمان است و نه قابل مقایسه با ادوار گذشته.</p>
ادامه در صفحه ۲

مدیرعامل گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران با تشریح دستاوردهای این گروه در دولت سیزدهم گفت:ساخت چهار فر وند شناور جهت الحاق به ناوگان کشتیرانی دریای خزر در پاردهای داخلی آغاز شده است که با اضافه شدن این شناورها به ناوگان، ۴۰ درصد به ظرفیت حمل کانتینری کشتیرانی اضافه می‌شود.«محمدرضا مدرس خیابانی» افزود: در حال حاضر ظرفیت حمل کانتینری کشتی‌های ناوگان کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در قالب شرکت کشتیرانی دریای خزر و در

مدیرعامل گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران

الحاق ۴ فروند کشتی ساخت داخل، ۴۰ درصد به ظرفیت حمل بار اضافه می‌شود

این دریا، حدود ۷۰هزار TEU در سال است که با ورود چهار فروند کشتی ساخت داخل، این رقم به ۱۰۰ هزار TEU در سال افزایش می‌یابد.وی از تدوین و اجرای برنامه راهبردی ۵ ساله در راستای توسعه همه‌جانبه فعالیت این گروه خبر داد و تصریح کرد: از سال گذشته که نسخه اول سند راهبردی گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران تدوین شده، همواره سعی بر این بوده که برنامه‌های توسعه‌ای گروه کشتیرانی به نحوی که قابل اجرا و عملیاتی باشد، در سند دیده شود.

اسقاط کشتی‌های فرسوده ضرورت یا الزام، «اقتصاد سرآمد» بررسی می‌کند

غفلت سازمان محیط‌زیست از اسقاط کشتی‌های فرسوده

گفت و گو با محمد حسین گودرزی رئیس کار گروه اسقاط و بازیافت اتحادیه صنایع ایران

۵

روزنامه اقتصاد سرآمد

عملکرد یکساله وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در یک نگاه

تسهیل‌گری امور فرهنگی وهنری برای عدالت فرهنگی

۲

گزارش منتشره از تحقیق و تفحص از شرکت فولاد مبار که دستکاری شده بود

قوه قضائیه گزارش تحقیق و تفحص از فولاد را به سرعت رسیدگی کند

۲

اصلاح چراغ خاموش «قانون کار»

لوایحی که به نفع اتاق بازرگانی به مجلس می‌روند

مسئول حمایت از نیروی کار است و هر نوع اصلاحاتی باید از طریق گفتگوی دولت با تشکل‌های کارگری و نمایندگان کارگران تدوین شود نه اینکه به پیشنهاد اتاق بازرگانی، لایحه تدوین کنند و به مجلس بفرستند.

حبیبی می‌گوید: مشخص است که با بندهای مشخصی از قانون کار عداوت دارند و قرار است لایحه به مجلس بفرستند تا این بندها به نفع کارفرمایان و اتاق بازرگانی اصلاح شود؛ همه‌ی دولت‌های بعد از جنگ البته بر سر دشمنی با قانون کار و حمایت‌های آن با هم تفاهم دارند.

او این بندها را برمی‌شمارد: قبیل از هر چیز، حذف تبصره ۷ ماده ۷ هدف اصلی شسان است؛ وزارت کار و هیات وزیران مأموریت داشته و دارند که حداکثر مدت موقت را برای کارهایی که طبیعت آنها جنبه غیرسستمر دارد، تعیین کنند؛ البته حداکثر مدت ۴ سال درسال ۹۸تعیین شد اما حالا چرا می‌خواهند کل این تبصره‌ی قانونی را حذف کنند؛ مشخص است چون با تفسیر مخالف تبصره ۲ ماده ۷ توسط دادنامه ۱۷۹ هیات عمومی، قراردادهای موقت به نفع کارفرمایان گسترش یافت؛ حال با حذف تبصره ۱ ماده ۷ حیلانشان آسوده می‌شود چراکه دیگر کسی در عمل و تئوری هرگز نمی‌تواند سراغ قرارداد دائم کار را بگیرد. ساله بعدی، از میان بردن مزایای مزدی کارگران است، مثلاً جایگزین کردن پرداخت مزد به جای حقوق، هنگام خاتمه قرارداد کار تحت عنوان سنوات تا پرداخت سنوات پایان کار بر ذمه‌ی کارفرمایان نباشد و بتوانند کارگر را بعد از ده یا پانزده سال کار، با یک مبلغ بسیار ناچیز بیرون بپندازند.

و گفته وی، هدف بعدی، حذف نظر مثبت شورای اسلامی کار با سایر تشکل‌های کارگری موقع اخراج کارگر است تا اخراج کارگر از اینهم ساده‌تر شود و بتوانند ادعا کنند

ایجاد و گسترش کسب و کار به مدد این اصلاح تسهیل شده است!

عضو هیات مدیره کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور، حذف عبارت «خسارت ناشی از تعلیق قرارداد کار توسط کارفرما» و جایگزین کردن حق‌السعی را هدف اصلاحی دیگر کارفرمایان و اتاق بازرگانی می‌داند و می‌گوید: ضمن آنکه در ماده ۱۸ چنانچه کارگر به سبب شکایت کارفرما توقیف اما در دادگاه محکوم نشود، کارفرما مکلف است علاوه بر جبران ضرر و زیان وارده، خسارت را مطابق حکم دادگاه به کارگر بپردازد؛ این شروط را هم می‌خواهند با قیچی اصلاح از میان بردارند.

اصلاحی به ترتیب و چراغ خاموش

در شش‌رابطی که هیچ نماینده نه‌ دولت و نه مجلس –در خیال ابطال دادنامه ۱۷۹ دیوان عدالت با اصلاح قانون کار به نفع کارگران نیستند، قرار است بندهای حمایتی قانون کار و تأمین اجتماعی به صورت بسیار ترم و خزنده، زیر تیغ سیاست‌های تعدیلی بروند، آنهم بسیار چراغ خاموش همانطور که در بیست و پنجم خرداد اتفاق افتاد؛ دولت در زو‌نکته‌ی که حاوی چند لایحه‌ی تقدیمی بود، لایحه‌ی اصلاح ماده ۱۲۴ قانون کار را به مجلس تقدیم کرد؛ شاید ماه بعد یا ماه بعدتر، پیشنهاد اصلاح یک ماده قانونی دیگر، توسط یک لایحه‌ی کوچک دیگر به مجلس فرستاده شود؛ بدون شک سروصدا‌ی این کار خیلی کمتر از یک لایحه‌ی کلی به نام اصلاح قانون کار است و کمتر واکنش برمی‌انگیزد؛ اما سوال اینجاست که این مسیر تعدیلی تا کجا قرار است ادامه یابد، تا وقتی که اتاق بازرگانی به تمام اهداف تعدیلی و لیبرالی خود برسد؟!

نسرین هزاره مقدم – مشخص است که با بندهای مشخصی از قانون کار عداوت دارند و قرار است لایحه به مجلس بفرستند تا این بندها به نفع کارفرمایان و اتاق بازرگانی اصلاح شود؛ همه‌ی دولت‌های بعد از جنگ البته بر سر دشمنی با قانون کار و حمایت‌های آن با هم تفاهم دارند. گفتمان «اصلاح قانون کار» دوباره به صدر آمده است البته این گفتمان هیچ‌گاه برای حامیانش رنگ کهنگی نگرفته است، برای مدافعان سسرمایه‌داری، برای خرده بورژوازی که این سند قانونی را سد راه سودجویی بیشتر و اشتغال بدون دستمزد قانونی و بیمه می‌دانند و البته برای معتقدان به این تفکر در اتاق بازرگانی.

هر بار در هر بزنگاهی، وقتی حرف رونق تولید و رفع موانع کسب و کار می‌شود، قانون کار را به عنوان مانع بازدارنده‌ی اصلی، علم می‌کنند و خواستار اصلاح کارفرمایی آن می‌شوند؛ اینبار تفاوت از یکسو در ابراز اشتیاق بخشی از نمایندگان مجلس به اصلاح قانون کار براساس نظرات اتاق بازرگانی ست و از سوی دیگر، در دست گذاشتن روی بندهای خاص و مشخصی از این سند قانونی به بهانه‌ی تسهیل‌گری در کسب و کار. به نظر می‌رسد این بار به جای ارانه‌ی یک لایحه‌ی همگن به مجلس (همان اتفاقی که در دولت‌های احمدی نژاد و روحانی رخ داد)، می‌خواهند بندهای قانون کار را جداگانه و به ترتیب اصلاح کنند، هر بار یک ماده.

از لایحه‌ی دولت تا نشست اتاق بازرگانی: هدف چیست؟

بیست و پنجم خرداد، هیات رییسه مجلس شورای اسلامی «لایحه اصلاح ماده ۱۲۴ قانون کار را اعلام وصول کرد. در این ماده، شرط گرفتن پروانه کار برای آغاز به کار یک کارگاه، رعایت قانون کار است و حداکثر برای یکسال صادر یا تمدید می‌شود؛ به نظر می‌رسد در لایحه‌ی پیشنهادی دولت، این شرط و شروط با هدف رفع موانع کسب و کار حذف شده است.

اما سوال اینجاست که بعد از ماده ۱۲۴، نوبت به کدام مواد قانونی می‌رسد؛ کدام بندهای قانون قرار است به ترتیب، با طرح یسا لایحه زیر تیغ اصلاح و مقررات‌زدایی برود؛ تفکر غالب اصلاحات برآمده از ایده‌ها و منویات اتاق بازرگانی ست و ظاهراً این اتاق کارفرمایی، برای اصلاح بندهای مختلف قانون کار، نقشه راه مدون و برنامه‌ریزی شده دارد شاهد آنهم، خروجی‌های بیست و سومین جلسه کمیسیون «بهبود محیط کسب‌وکار و رفع موانع تولید» اتاق بازرگانی تهران در روزهای ابتدایی شهریور یعنی فقط چند روز پیشتر است.

در این نشست، محمد اصابتی، کارشناس این کمیسیون به ارائه گزارشی پیرامون نشست پیشین کمیسیون در اتاق ایران درخصوص موضوع اصلاح برخی مواد قانون کار پرداخت و گفت: با گذشت بیش از سه دهه از تصویب قانون کار، بازنگری کامل این قانون در راستای تأمین منافع کارگر و کارفرما و توجه به اهمیت نقش نیروی کار در حوزه تولید ضروری است.

او اصلاحات را فقط محدود به قانون کار ندانست؛ به نظر می‌رسد در نظر دارند موادی از قانون تأمین اجتماعی از جمله قانون مشاغل سخت و زیان‌آور را نیز جرح و تعدیل کنند؛ اصابتی موارد و موضوعات نیازمند بازنگری را مورد اشاره قرار داد و گفت: موضوعات مشمول مرور زمان حقوق و مزایای قانون کار، همچنین حل مشکلات مواد ۵۲ قانون کار و ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی درخصوص مشاغل سخت و زیان‌آور، ماده ۱۴۸ قانون کار و اصلاح سن بازنشنگی، اصلاح قانون بیمه کاری و اصلاح قانون تشکل‌های کارگری و کارفرمایی از جمله مواردی است که نیاز به بازنگری دارد.

او افزود: به جهت صیانت از امنیت شغلی کارگران و امنیت سرمایه‌گذاری باید اصلاح کامل قانون کار و دیگر قوانین مربوطه مورد پیگیری قرار گیرد. او سپس، پیشنهادهایی در رابطه با تبصره یک ماده ۷، تبصره ۲ ماده ۹، تبصره یک و ۲ ماده ۱۰، مواد ۲۷، ۲۴ و ۱۸۲ و ۱۹۲ قانون کار ارائه کرد.

می‌بینیم که تقریباً تسام مواد حمایتی قانون کار و قانون تأمین اجتماعی را محتاج اصلاحات تعدیلی می‌دانند؛ و ظاهراً قرار است برای اصلاح تمام این مواد به پیشنهاد اتاق بازرگانی، جداگانه لایحه تهیه و به مجلس شورا ارسال شود.

با کدام بندها مشکل دارند؟

با کدام ماده‌های قانون کار دشمنی دارند و چرا اینگونه است؛ حسین حبیبی (عضو هیات مدیره کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور) در این رابطه به ایلنا می‌گوید: اگر قرار است اصلاحی صورت بگیرد باید در جهت افزایش حمایت از کارگران باشد؛ دولت